

LES ARTS ÉS *Per a Tots*

LES ARTS VOLANT | GIRA 2020

PALAU DE LES ARTS
REINA SOFÍA

EL TUTOR BURLAT, Vicente Martín i Soler
NOVA PRODUCCIÓ

GENERALITAT
VALENCIANA | TOTS
A UNA
veu

En col·laboració amb:

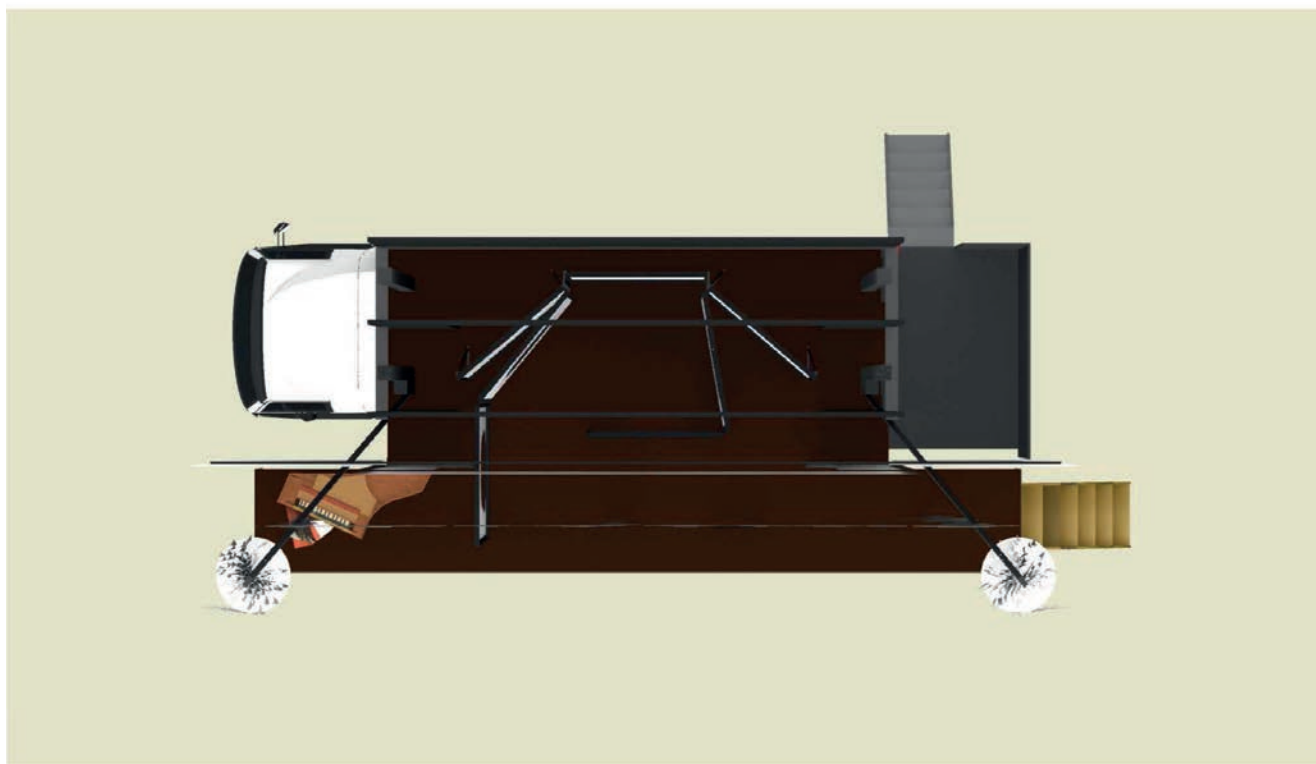
Les Arts Volant

El Palau de les Arts Reina Sofía de València presenta un nou títol que ha de viatjar en el seu format ambulant, Les Arts Volant, per les places públiques dels municipis de la Comunitat Valenciana.

Les Arts Volant és un projecte de difusió cultural de Les Arts, en col·laboració amb Cultura de la Generalitat, la Diputació de València i l'Ajuntament de València, per a fer arribar l'òpera a qualsevol racó de la nostra geografia, especialment a localitats amb escassa activitat musical o allà on seria complicat dur a terme una representació per no disposar dels mitjans tècnics o instal·lacions necessàries. Es tracta de fer visible -i itinerant alhora- el fascinant món de l'òpera i poder gaudir de l'art i de la bellesa sense haver de desplaçar-se.

La companyia viatja en un gran camió preparat per a transformar-se en escenari a la seua arribada a la plaça de qualsevol localitat i, posteriorment, s'ofereix una òpera en directe interpretada per Cantants del Centre de Perfeccionament acompanyats al piano.

El títol escollit per a ser representat en aquesta nova gira és l'obra amable i elegant, dolça i un poc picardiosa titulada *Il tutore burlato*, de Vicente Martín i Soler, que es presenta en la seua versió adaptada al valencià, *El tutor burlat*. Es tracta de la primera òpera del músic més internacional que, fins a hui, ha donat València.

Vicente Martín i Soler, el valencià viatger que va nèixer en primavera

Vicente Martín i Soler havia nascut a la ciutat del Túria el 2 de maig del 1754. Valencià amb vocació primerenca i universal, molt prompte marxava cap a la Bolonya italiana a completar els estudis musicals que havia començat com a xiquet cantor de la catedral de la seua ciutat. L'especial capacitat del xicot i la clara disposició del seu enginy li van permetre estudiar allà amb el pare Martini, un dels teòrics de la música més importants del seu temps.

Jove, il·lusionat i ple de la passió meridional de la gent de la seua terra, van començar ben prompte els viatges que marcarien la seua vida i la seua carrera de compositor d'èxit i que completarien la seua sensibilitat mediterrània natural amb el rigor de la vida d'un compositor de primer rang.

A Madrid va compondre el primer dels seus èxits, precisament *Il tutore burlato*, òpera en dos actes en la tradicional llengua italiana del gènere. Estrenada en la Cort, aviat repetiria el triomf al teatre del Real Sitio de la Granja amb una versió castellana d'aquest títol i amb diàlegs que es va anomenar *La madrileña*.

L'èxit en la cort dels Borbons espanyols li va servir de carta de presentació a Nàpols, on, en la cort dels Borbons italians, va cimentar una primera fama que li va fer posar la vista en la cort imperial de Viena, la meca somiada per a un músic de l'edat del Rococó. I allà va arribar el 1785 i no va tardar en obtenir tants triomfs que el mateix Mozart faria sonar la seua música al *Don Giovanni*, on el so d'una melodia presa de la seua òpera més famosa, *Una cosa rara*, posa el toc amable en un dels seus moments més dramàtics.

Consagrat i convertit ja en un home de món admirat pels seus col·legues compositors i reclamat pels mecenes més importants, recalava el valencià en la Rússia de la tsarina Caterina II. La sobirana, fascinada pel seu enginy, va arribar a ser escriptora de versos dramàtics als quals el jovial Vicente els posava música i representava amb tot luxe d'intèrprets i escenografies als teatres imperials de Sant Petersburg.

Vicente Martín i Soler no tornaria a viatjar després de trobar la pau i l'amor a Rússia. I allà va morir. Però, per a l'art, continua sent el jove animós i viatger, ple de llum i aire fresc de primavera valenciana.

El tutor burlat

El títol proposat respon a la perfecció a la descripció que hem fet del seu autor. Va ser la seua primera òpera i té totes les virtuts que aquesta circumstància hi pot donar per suposades, però cap dels seus defectes. És elegant i encantadora en el seu argument domèstic i amorós i en la seua música, que es mou sense estridències entre el Rococó més senzill i el Classicisme establert ja el 1778. Distingides i plenes de dolçor les melodies del cant, fins i tot en les parts on es descriuen l'engany de l'amor i la burla innocent als remugadors més grans.

El tutor burlat que es presenta en el nostre camió ha de ser per a l'espectador acomodat en la plaça de la seua localitat, a la fresca de les nits d'estiu, com obrir les portes d'una casa en el moment en què es produeixen les íntimes converses que amaguen amors i delaten emocions encobertes i decisions agosarades. El camió s'obri i al seu interior es desplega un paravent que esdevé una casa per dins, i per les seues fulles entren i ixen els habitants i els visitants, que, per les intrigues de l'amor, es reuneixen en la nit del camp romà.

La nit al camp de Roma, al final, és com la nit a les places de la Comunitat Valenciana. El poder de la música i de l'espectacle desplegat dins d'aquest camió tenen potestat sobre les ànimes per a transportar-les a qualsevol paisatge que la música i els versos descriuen. I Les Arts Volant té la potestat de fer accessible, a qualsevol que arribe a seure en la plaça, el gaudi i fruïció de l'obra d'un valencià viatger i primaverat: Vicente Martín i Soler.

El cavaller Don Lelio confessa al seu criat Anselmo el seu amor per Violante, pupila del seu amic Fabrizio, qui anhela casar-se amb ella pels seus diners, tot i que ella el menysprea. Don Lelio sol·licita cortejar-la i Fabrizio accedeix de mala gana. Violante presumeix de no creure en l'amor, fins que es troba amb Pippo, un pastor ric oriünd del seu poble. Els tres homes, cadascú per la seua banda, despleguen una sèrie d'intrigues, gelosia i enganys per a conquistar a la xica. Finalment, surt la flama entre Pippo i Violante, els quals, amb l'ajuda de Menica -la filla del tutor- se les componen per a donar una lliçó als altres dos pretendents. Tots es reuneixen al final i canten al triomf de l'amor.

Fitxa artística

Direcció d'escena i escenografia: **Jaume Policarpo**

Vestuari: **José María Adame**

Il·luminació: **Antonio Castro**

Adaptació al valencià: **Enedina Lloris**

Violante: **Aida Gimeno**

Don Fabrizio: **Oleh Lebedyev**

Pippo: **Omar Lara**

Il Cavaliere: **David Ferri**

Dona Menica: **Vittoriana De Amicis**

Anselmo: **Gonzalo Manglano**

Pianista: **Carlos Sanchis**

Nova producció del Palau de les Arts Reina Sofía

Biografies

Jaume Policarpo. Direcció d'escena i escenografia

Titellaire, dramaturg i director d'escena, el valencià Jaume Policarpo és cofundador i director artístic de Bambalina Teatre Practicable, una companyia que ha desenvolupat una intensa activitat des de 1981, inspirada en l'àmbit del teatre de l'animació i la imatge. Els seus muntatges més destacats han recorregut mig món i han obtingut nombrosos premis i reconeixements. Jaume Policarpo és autor de textos teatrals i altres escrits per a l'escena, alguns dels quals han sigut publicats. Col·labora en publicacions especialitzades, fòrums d'estudi i altres projectes crítics en el camp de les arts escèniques. En l'àmbit musical, és responsable artístic de la posada en escena de projectes com *El retablo de Maese Pedro*, *Historia del soldado* i *¡Hola, Cenerentola!* amb el Grup Instrumental de València sota la direcció musical de Joan Cerveró; *El geperut de Notre Dame*, obra de teatre musical para el Centre Teatral Escalante amb partitura original d'Albert Sanz, a més de *Genoveva de Brabante*, breu òpera en tres actes de Satie per a la Fundació Botín sota la direcció musical de José Mardon.

Aida Gimeno. Violante

La soprano Aida Gimeno va realitzar els seus estudis musicals als conservatoris de Segòvia i Castella i Lleó. Va prosseguir la seua formació a la Guildhall School of Music and Drama. El 2016 va interpretar el paper de Serpettea en *La finta giardiniera*. A més, ha participat en els cors de títols com *Iolanta*, *Dialogues des Carmélites* i *El barberillo de Lavapiés*. Com a integrant del Centre de Perfeccionament del Palau de les Arts canta en les produccions de *Le nozze di Figaro*, *Les mamelles de Tirésias*, *Elektra* i *Il viaggio a Reims*, a més de *Gloria* de Poulenc.

Oleh Lebedyev. Don Fabrizio

El baríton ucraïnés Oleh Lebedyev va rebre la seua formació en l'Acadèmia Nacional de Música d'Ucraïna a Kíev, la qual va completar amb la seua participació en classes magistrals i concursos de cant. Al seu repertori figuren papers com Asdrubale (*La pietra del paragone*), Bob (*The Old Maid and the Thief*), Bartolo (*Le nozze di Figaro*), Sprecher (*Die Zauberflöte*) i Falstaff (*Die lustigen Weiber von Windsor*). Forma part del Centre de Perfeccionament del Palau de les Arts, on ha interpretat els papers de Gendarme (*Le mamelles de Tirésias*), Belcore (*L'elisir d'amore*), i ha participat en concerts dels cicles Matins a Les Arts i Les Arts a l'IVAM.

Omar Lara. Pippo

El baríton mexicà Omar Lara va concloure la seua formació en l'Estudi d'Òpera del Bellas Artes, a Ciutat de Mèxic. Anteriorment va participar en altres programes formatius com l'International Vocal Arts Institute de Nova York i la Georg Solti Accademia a Itàlia. Ha sigut premiat en diversos concursos de cant i ha participat en classes magistrals impartides, entre d'altres, per Leo Nucci, Barbara Frittoli, Ramón Vargas o Nelly Miricioiu. Entre els papers del seu repertori destaquen Belcore, Almaviva, Don Giovanni, Marcello i Guglielmo. Forma part del Centre de Perfeccionament del Palau de les Arts.

David Ferri. Il Cavaliere

Obté el Títol Superior de Guitarra al Conservatori de València, la seua ciutat natal. Des de 2010 estudia cant amb Antonio Lemmo, amb qui comença la seua carrera. Ha cantat en teatres com San Carlo de Nàpols, La Fenice de Venècia, Maggio Musicale Fiorentino, Accademia de Santa Cecilia de Roma, Alighieri de Ràvena, Sociale de Rovigo, Verdi de Pàdua, Festival della Valle d'Itria, entre d'altres. Col·labora amb mestres del prestigi de Diego Fasolis, Fabio Luisi, Daniel Oren, Andrés Orozco-Estrada, Fabio Biondi o Gabriele Ferro. Destaca en papers de Rossini (*Il barbiere di Siviglia*, *La Cenerentola*, *La scala di seta*, *L'inganno felice*, *L'italiana in Algeri*, *Stabat Mater*), Mozart (*Così fan tutte*, *Don Giovanni*, *Die Zauberflöte*, *Bastien und Bastienne*, *Requiem*) i Paisiello (*La grotta di Trofonio*, *Don Chisciotte*), a més d'en altres títols com *Gianni Schicchi* i *Die lustige Witwe*.

Vittoriana De Amicis. Dona Menica

Natural de L'Aquila (Itàlia). Va formar part d'uns cursos d'estiu al Mozarteum de Salzburg el 2013 i un any després va encarnar Barbarina en *Le nozze di Figaro* a l'Schloss Schönbrunn Theater de Viena. Després de ser premiada en el concurs Renata Tebaldi el 2016, va participar en una gira internacional amb la Fundació Pavarotti. Ha debutat, entre altres papers, els de Gilda, Reina de la Nit, Oscar d'*Un ballo in maschera* i Berta d'*Il barbiere di Siviglia*. Forma part del Centre de Perfeccionament del Palau de les Arts.

ANSELMO.

Gonzalo Manglano. Anselmo

Va nàixer a València. Va començar els estudis de cant i guitarra al Conservatori José Iturbi. És titulat superior de cant per Musikene (amb la soprano Ana María Sánchez) i Màster Artístic d'Estudis Avançats en *Lied*, *Canción Española* i *Cançó Catalana* "Victoria de los Ángeles" per l'ESMUC. Ha rebut classes de Carlos Chausson, José Cuéllar, Aquiles Machado, Edgardo Rocha, Carlos Mena, Ofelia Sala, Wolfram Rieger, Julius Drake, Hartmut Höll i Dalton Baldwin, entre d'altres. És membre fundador del quartet vocal Melomans, amb el qual ha actuat per Espanya. Ha participat en *Die Zauberflöte* (Segon Sacerdot), *La traviata* (Gastone), *Las golondrinas* (Juanito), *Vinatea* (Nicolau) de Matilde Salvador, *La Chulapona* (Juan de Dios) i *La del manojo de rosas* (Capó). Al Palau de les Arts ha cantat en *Les mamelles de Tirésias* i *Il viaggio a Reims*.

Carlos Sanchis. Pianista

Nascut a València el 1993, Carlos Sanchis Aguirre va estudiar en Saragossa i en Ginebra, becat pel Rotary Club de Madrid (beca Almudena Cano). Va completar la seua formació en l'Académie musicale de Villecroze (França) i en la Georg Solti Accademia de Venècia. Durant el curs 2018-2019 treballa com a pianista acompanyant al Royal Northern College of Music de Manchester dins del programa Junior Fellowship in Piano Accompaniment. És, a més, membre de la Joven Orquesta Nacional de España i de la Gustav Mahler Jugendorchester. Forma part del Centre de Perfeccionament del Palau de les Arts.